

Uvod

Javni sektor je institucionalni sistem ekonomskog angažovanja države, koja je i sama konglomerat podsektora različitih karakteristika. U ovom konglomeratu javljaju se već spomenuti mehanizmi ekonomske koordinacije. Određujući podsektor javnog sektora je državni budžet, ili sektor vlasti. U ovome određujuću ulogu ima birokratska koordinacija. Zajednička specifičnost raznih organa državnog budžeta je da se njihovo privređivanje odvija u specijalnom sistemu pravila (koji daje okvire opšteg prava) i uz neposredan politički nadzor. Politička kontrola do kraja prati čitav proces poslovanja, pa zahvaljujući tome privređivanje karakteriše specijalna pravila i tehnike odlučivanja, izveštavanja i poslovanja. Strukturu javnog sektora možemo prikazati kao na sledećoj slici:

1. Računovodstvo javnog sektora kao ekonomska disciplina

Delatnosti i funkcije države i njenih organa uobičajeno nazivamo javnim potrebama. Naime, pojedinac može sopstvenim sredstvima i snagama da pribavi sebi hranu, da obezbedi stanovanje, obuču, održavanje lične higijene i da zadovolji još jedan uži krug ličnih (privatnih) potreba. Ali, unutrašnja i međunarodna bezbednost, zdravstvena zaštita, obrazovanje, kultura, socijalna sigurnost i čitav niz drugih potreba sa aspekta društveno-ekonomskog razvoja zavise od postojanja i organizovanog delovanja upravo za to predviđenih državnih organa i institucija. Sve javne potrebe, odnosno funkcije i delatnosti države svrstavamo u nekoliko ključnih grupa:

Prvu grupu čine klasične funkcije države vezane za funkcionisanje političkog i ekonomskog sistema (državna administracija na svim nivoima državne organizovanosti).

U drugu grupu se svrstavaju potrebe za međunarodnom bezbednošću zemlje, što podrazumeva postojanje oružane (vojne) sile.

Treću grupu formiraju potrebe unutrašnje bezbednosti: zaštita slobode i prava građana, njihove imovine, kao i zaštita postojećeg političkog, pravnog i ekonomskog sistema i poretka. U pitanju su funkcije organa unutrašnjih poslova, ali i pravosudnih organa i organa tužilaštva i pravobranilaštva.

U četvrtoj grupi su funkcije u domenu socijalne sigurnosti građana. Funkcije obaveznog socijalnog osiguranja (penzijsko-invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje za slučaj nezaposlenosti).

Petu grupu formiraju funkcije u tzv. društvenim delatnostima koje su veoma brojne, a obuhvataju obrazovanje, nauku, kulturu, fizičku kulturu i slično.

Šestu grupu čine funkcije u domenu ekonomske politike i privrednog razvoja.

U sedmoj grupi se nalaze vanredne funkcije države i njenih organa i institucija uslovljene nepredvidivim događajima većih ili manjih razmera, kako u zemlji, tako i u svetskom okruženju. U pitanju su nesporne funkcije države u slučajevima elementarnih nepogoda, poremećaja spoljnopolitičkih uslova (rat), unutrašnjih političkih i socijalnih poremećaja i slično.

Pored javnih funkcija (rashoda), u domenu interesovanja javnog sektora, posebno mesto zauzima još i proučavanje javnih prihoda. Navedena podela javnih potreba (funkcija) ima, kako teorijski, tako i praktičan smisao. Za podmirivanje gore navedenih javnih potreba (funkcija) potrebno je postojanje, osim odgovarajućih državnih organa i institucija, i postojanje odgovarajućih materijalnih sredstava kojima će se finansirati rad navedenih organa i institucija. Javni prihodi i javni rashodi čine suštinske komponente računovodstvene i finansijske delatnosti države. Za zadovoljavanje javnih potreba državni organi i institucije raspolažu prihodima, javnim prihodima, koji u većini imaju prinudni karakter (porezi, takse, doprinosi).

Specifičan predmet proučavanja javnog sektora pojavljuje se u federativno uređenim državama, zatim u zemljama koje su unitarno uređene, ali sa prisutnim elementima decentralizacije i regionalizma. Radi se o tzv. fenomenu fiskalnog federalizma koji se ogleda u specifičnim finansijskim odnosima između raznih nivoa vlasti u pogledu raspodele, kako funkcija (rashoda), tako i prihoda.

----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com